

ARTINPOCKET®

KRIZ CRUZ

M A L A R S T W O

(...) Czy można sztuce przywrócić kategorię piękna? – pyta artysta i znów, wbrew obowiązującemu w postnowoczesności turpizmowi, odpowiada swoim malarstwem, że nie tylko można, ale i trzeba! Dążenie do piękna nie jest naiwnym upiększaniem „brzydkiego” świata, lecz działaniem postulatycznym.

Marcin Kolpanowicz, Kraków 2013

(...) Krzysztof Izdebski-Cruz podejmuje mistrzowskie dialogi ze starą sztuką, obligującą do stosowania nie tylko perfekcyjnego warsztatu, lecz także nawiązywania do jej formy. W polskiej sztuce szczególnie faworyzuje Jacka Malczewskiego, co czytelne jest między innymi w poliptyku zatytułowanym *Autoportret z Manchy z faunami* z 2003 roku, w którym artyście towarzyszą rogate głowy faunów, tak charakterystycznych dla mistrza Jacka Malczewskiego.

Stefania Krzysztofowicz-Kozakowska, Kraków 2010

(...) Lubię podziwiać kogoś, kto potrafi o tej wędrówce przez labirynt powiedzieć coś, czego sam nie umiem, bądź nie mogę wyrazić. Krzysztof Izdebski-Cruz należy właśnie do takich artystów. To, że musiał przez wiele lat działać niemal w podziemiu – jest znakiem naszych czasów. W gąszczu medialnych bredni trudno odnaleźć drogę do jasnej, prawdziwej, oświetlonej popołudniowym słońcem polany.

Paweł Huelle, Gdańsk 2005

KRIZ
CRUZ
MALARSTWO

ARTInPOCKET®

Venice Beach lub koło barw, 2013, polptyk
pastel na papierze, jedna z siedmiu części o średnicy 25 cm

KRIZ CRUZ

MALARSTWO

Wystawa *The Great Nude*, Nowy Jork, 2010.

ARTINPOCKET®

KRIZ CRUZ

B I O G R A F I A

Krzysztof Izdebski-Cruz (**Kriz Cruz**) jest współczesnym artystą posługującym się tradycyjnym warsztatem malarskim. Prace malarskie wykonuje w technice olejnej oraz w pastelu. Obrazy tworzone przez niego nawiązują w warstwie technologicznej do tradycji malarstwa renesansowego. W warstwie tematycznej najczęściej podejmuje tematy klasyczne, alegoryczne, czasami także symboliczne. Dzieła tego artysty, najczęściej polemiczne, programowo prowadzą dialog z pracami artystów historycznych, często włączając elementy ironiczne.

Izdebski-Cruz jest zaliczany do grupy Nowych Dawnych Mistrzów (termin stworzony i zastosowany po raz pierwszy przez D. Kuspita w jego książce *Koniec sztuki* wydanej przez Cambridge University Press w 2004 r.). Krzysztof Izdebski-Cruz swoje obrazy podpisuje pismem lustrzanym, posługując się pseudonimem artystycznym **Kriz Cruz**. Pseudonim artysta miał ukuć z połączenia dwóch pierwszych liter swego imienia i nazwiska (**Kr+Iz**)

Być jak van Gogh II. 2009, olej na płótnie, 40 x 40 cm

oraz poprzez dodanie rodzowego (hiszpańskiego) nazwiska matki – **Cruz**. Artysta antydatuje swe obrazy o 100 lat, pomijając, jak twierdzi symbolicznie, ostatnie stulecie jako czas stracony dla sztuki. W wybranych obrazach nanosi wskazówki-inskrypcje, w sposób naturalny – jako leworęczny – pismem lustrzanym.

Kobieta z różą albo Hestia. 2005, olej na płótnie, 61 x 81 cm

M I R O S Ł A W J A S I Ń S K I

PIĘKNO I DROGA PĘDZLA

Zarówno w malarstwie Krzysztofa Izdebskiego-Cruz, jak i w tyczących go wypowiedziach kategoria piękna gra kluczową rolę. Właściwie od kilkudziesięciu lat obserwujemy powolny proces rugowania piękna z obszaru sztuki. Doznania estetyczne, mające swe źródło w pięknie, zastępowane są intelektualnymi lub uczuciowymi. Tym samym proponuje się nam, byśmy zamiast poddawać się przy obcowaniu z dziełem sztuki doznaniom estetycznym (nie tylko, ale o tym za chwilę), dociekali- lub odczuwali. Pragnienie i dążenie do piękna w całych obszarach uchodzących za praktykę artystyczną nie było uznawane za element istotny.

ESTO QUOD ESSE VIDERIS · MCMX · RIN CRUX

Co więcej, w odniesieniu do sztuki zwanej „wysoką”, atakowano piękno jako synonim „nieautentyczności”, gorset konwencji tłumiący rozwój indywidualności. Te wypady przeciw pięknu w jednoznaczny sposób wiązały się z całym nurtem kwestionowania prawomocności kultury jako przestrzeni, w której realizują się twórcze możliwości człowieka. Obarczenie kultury negatywnymi konotacjami aksjologicznymi wiązało się z przeciwstawieniem sobie piękna zawartego w tradycji sztuki i piękna „naturalnego”.

Śmierć modernizmu (choć żyją jeszcze jego pogrobowcy) w połowie lat siedemdziesiątych XX w. nie przywróciła kategorii piękna do krytyczno-artystycznego dyskursu. Piękno – jako jedna z naczelných kategorii sztuki – nadal było banitą, choć postmodernistyczna refleksja wyraźnie miała kłopot z jego społeczną żywotnością. Tym tłumaczyć chyba można swoiste koncepty, jak np. „żywe piękno” zawarte w produktach kultury masowej przeciwstawione „salonom piękności” kultury wysokiej (Richard Shusterman) czy postmodernistyczne unieważnienie reguł stosowności i porządku, zakwestionowanie roli znaczenia dokonane przez Lyotarda i Derridę.

Portret pewnej dziewczyny. 2010, olej na płótnie, 73 x 63 cm

ET · ARS ALIT ARTIFIC · KRIN O

a każdemu, kto życzy sobie trwać w teraz, z teraz, na teraz, odradza się zakłócanie jej napięcia powierzchniowego. W przeciwnym bowiem razie niedoświadczony cudotwórca ani się obejrzy, jak zamiast chodzić po wodzie znajdzie się w głębinie wśród zdumionych ryb.

Cudotwórca Izdebski–Cruz przenika rzeczy po mistrzowsku i przypomina nam o wypieranej we współczesnej kulturze, magicznej i estetycznej funkcji sztuki.

Ida Łotocka-Huelle, Gdańsk 2013

Ida Łotocka-Huelle, malarka, pedagog, publicystka. Ukończyła Akademię Sztuk Pięknych w Gdańsku na Wydziale Malarstwa w pracowni prof. Władysława Jackiewicza. W latach 2001–2003 była głównym specjalistą ds. wystaw w Nadbałtyckim Centrum Kultury w Gdańsku. Jest autorką filmu „Obrazy i modelki” dla TVP SA.

Złota rybka. 2011, pastel na papierze, śr. 21 cm

Wydawca:

Pracownia Autorska Natalia Kruss © 2013
ul. Armii Krajowej 86/3, 81-844 Sopot
e-mail:kruss@cruz.art.pl

Eseje:

Mirosław Jasiński
Ida Łotocka-Huelle

Biografia:

Natalia Kruss

Cytaty na okładce:

Jerzy Miziołek
Marcin Kołpanowicz
Stefania Krzysztofowicz-Kozakowska
Łukasz Radwan
Donald B. Kuspit
Paweł Huelle

Korekta:

Izabela Jankowska

Zdjęcia:

Pracownia Autorska Natalia Kruss © 2013

Druk:

Wydawnictwo Bernardinum sp. z o. o.
ul. Biskupa Dominika 11
83-130 Pielplin, Poland

Grudzień 2013

ISBN: 978-83-919155-7-8

(...) Dzieło Izdebskiego-Cruza dołącza do tego dialogu ze sztuką Michała Anioła (i nieco Rafaela), ale w przeciwieństwie do ogromnej ilości adaptacji jego Adama i *Sapientii*/Ewy kieruje się ku prawdziwie renesansowemu myśleniu o dziele sztuki jako o obiekcie pełnym wzniosłych treści ideowych. Tylko dwaj artyści na polskim gruncie podeszli do Michała Anioła w tak twórczy sposób – w XVIII wieku Smuglewicz w obrazie ołtarzowym w kościele w Krzyżanowicach, gdzie widzimy rodzaj adaptacji *Stworzenia Adama* i na początku XX wieku Wyspiański w swej adaptacji Boga-Stworzyciela w witrażu kościoła franciszkanów w Krakowie. U Wyspiańskiego jest silnie obecne echo owej słynnej *terribilità* Michała Anioła, u Izdebskiego-Cruza jest refleks „słodczy” oblicza ludzkiego, które u niego nosi imię Mądrości.

Jerzy Miziołek, Uniwersytet Warszawski, 2013

(...) W dzisiejszych czasach bylejakości, plastiku i tandety obrazy Cruza są jak tlen dla mózgu. Ożywiają, powodują radość, a jednocześnie opowiadają nam o świecie w niebывale perspektywicznym skrócie. I dają nadzieję, że jeśli kiedyś archeologowie wykopią spod gruzowisk naszej cywilizacji jakieś dzieła sztuki, to wpadną im w ręce dzieła Cruza. Będzie to dla nich dowód, że w XX i na początku XXI wieku panował nie tylko homo-debilicus.

Łukasz Radwan, Warszawa 2009

(...) Cruzowski *Autoportret z językiem 2003*, zwraca się ku holenderskim i tenebrystowskim modelom, ale chyba jeszcze bardziej w kierunku samoświadomości i samoupewnienia się artysty: Cruz buńczucznie (i komicznie) pokazuje światu język. Jest takie zdjęcie Einsteina, gdzie on też ma zmierzwione włosy (choć jego włosy są

białe, a nie ciemne), na którym pokazuje widzowi język bez najmniejszego szacunku, uzmysławiając mu, między innymi, że wygląd zewnętrzny człowieka nie zawsze wskazuje na jego rzeczywistość wewnętrzną i pozycję społeczną. Błyskotliwość autoportretu jest wyraźniejsza niż w *Sapientii, 2003*, ale ironia obu deklaruje tę samą niezależność od potocznej opinii. Można powiedzieć, że Cruz to autoprześmiewczy buntownik, który naigrawa się także ze społeczeństwa.

Donald Kuspit, Stony Brook, Nowy Jork 2006

Wydawca serii **ArtInPocket**®
oraz przedstawiciel artysty:

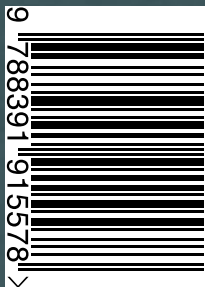
Pracownia Autorska Natalia Kruss
Armii Krajowej 86/3
81-844 Sopot

e-mail: kruss@cruz.art.pl

---

więcej o artyście:
www.cruz.art.pl
www.izdebski.art.pl

ISBN 978-83-919155-7-8